

Brussel, 25 november 2024
(OR. en)

15469/24

EDUC 414
SOC 823
DIGIT 225
RECH 492

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Conclusies van de Raad over strategische partnerschappen op het gebied van onderwijs en opleiding

In de bijlage vinden de delegaties de bovengenoemde conclusies van de Raad, die de Raad (Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport) tijdens zijn zitting van 25 november 2024 heeft goedgekeurd.

**Conclusies van de Raad over strategische partnerschappen op het gebied van onderwijs en
opleiding**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

HERINNEREND AAN HET VOLGENDE:

1. de conclusies van de Europese Raad van 17 en 18 april 2024¹, waarin wordt opgeroepen tot het bevorderen van hoogwaardige banen in heel Europa door meer werk te maken van de kerndoelen voor 2030 inzake een grotere arbeidsmarktparticipatie via een versterkte sociale dialoog, bij- en omscholing en een leven lang leren, door het tekort aan vak- en arbeidskrachten in de context van bredere demografische trends, met inbegrip van talentmobiliteit naar en binnen de Europese Unie, aan te pakken en door gelijke kansen te waarborgen;
2. de strategische agenda 2024-2029, waarin een toezegging werd gedaan om gedurende het hele leven van mensen te investeren in hun vaardigheden, opleiding en onderwijs, en de mobiliteit van talent binnen de Europese Unie en daarbuiten aan te moedigen²;
3. de resolutie van de Raad betreffende een strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding met het oog op de Europese Onderwijsruimte en verder (2021-2030)³ en de resolutie van de Raad betreffende de governancestructuur ervan⁴, aangezien het strategisch kader het belangrijkste instrument is voor samenwerking tussen de lidstaten, de Europese Commissie en belanghebbenden, en bijgevolg een cruciaal instrument is voor het opbouwen en onderhouden van partnerschappen tussen verschillende actoren en bestuursniveaus;
4. de politieke achtergrond, waarnaar in de bijlage bij deze conclusies wordt verwezen;

¹ Doc. EUCO 12/24.

² Zoals vermeld in de conclusies van de Europese Raad van 27 juni 2024 (doc. EUCO 15/24).

³ PB C 66 van 26.2.2021, blz. 1.

⁴ PB C 497 van 10.12.2021, blz. 1.

BEKLEMTONEND DAT:

5. voor de toepassing van deze conclusies van de Raad onder “strategisch partnerschap” wordt verstaan een samenwerkingsstreven waarbij, naast onderwijs- en opleidingsinstellingen, overheidsinstanties en andere relevante belanghebbenden, zoals sociale partners, diensten voor arbeidsvoorziening, kamers van koophandel, bedrijven en ondernemersverenigingen, vertegenwoordigers van lerenden, onderzoeksorganisaties en lokale en regionale economische en sociale actoren, betrokken kunnen worden, en dat tot doel heeft gemeenschappelijke doelstellingen te verwezenlijken en door middel van onderlinge samenwerking en een langetermijnvisie tegemoet te komen aan maatschappelijke behoeften;

ONDERKENNEND HETGEEN VOLGT:

6. de veranderende uitdagingen en kansen als gevolg van de milieu- en klimaatcrises, technologische vooruitgang, demografische verschuivingen, gezondheidscrises en globalisering, die de behoefte aan innovatieve en strategische benaderingen van onderwijs en opleiding onderstrepen;
7. het gevarieerde onderwijs- en opleidingslandschap in de lidstaten, en het belang om strategieën en beleid af te stemmen op de lokale en regionale context en tegelijkertijd grensoverschrijdende samenwerking en mobiliteit te bevorderen;
8. het belang van het bevorderen van sleutelcompetenties voor een leven lang leren⁵, met name ondernemerscompetenties, en digitale en groene vaardigheden in onderwijs- en opleidingsstelsels om de transitie naar een duurzame, inclusieve en rechtvaardige samenleving en economie te ondersteunen. In tijden van snelle maatschappelijke en economische veranderingen en complexe uitdagingen zijn voortdurende bij- en omscholing en een leven lang leren, met inbegrip van niet-formeel en informeel leren, van essentieel belang voor burgers om zelfontplooiing en welzijn te vinden, zich aan te passen aan en te presteren op een veranderende arbeidsmarkt en actief en verantwoordelijk burgerschap aan de dag te leggen;

⁵ Zoals uiteengezet in de aanbeveling van de Raad van 22 mei 2018 inzake sleutelcompetenties voor een leven lang leren (PB C 189 van 4.6.2018, blz. 1).

9. de rol van stelsels voor werkplekleren en leerlingen om lerenden praktische, levens- en sociale vaardigheden en ervaring te bieden die relevant zijn voor de behoeften van de arbeidsmarkt en de samenleving, alsook voor hun persoonlijke ontwikkeling. Dergelijke stelsels kunnen worden gebaseerd op duurzame partnerschappen tussen de arbeidsmarkt en de wereld van onderwijs en opleiding en breiden zich uit tot buiten beroepsonderwijs en -opleiding, met inbegrip van hoger onderwijs;
10. dat publiek-private partnerschappen een efficiënte manier kunnen zijn om de behoeften van de arbeidsmarkt te koppelen aan onderwijs en opleiding. Lerenden kunnen er baat bij hebben rechtstreeks uit de praktijk te leren en te werken met de meest recente ontwikkelingen in elke sector; zo kan innovatie aan weerszijden worden bevorderd;
11. de bijdrage van onderwijs- en opleidingsecosystemen aan lokale, regionale, nationale en Europese ontwikkeling, economische groei en sociale cohesie. Onderwijs en opleiding kunnen kennis, vaardigheden en competenties over regio's en grenzen heen overdragen en zo de innovatie en economische groei bevorderen en bijdragen tot de voorbereiding van personen op een veranderende arbeidsmarkt in de EU en tot hun persoonlijke ontwikkeling. Evenwichtige braincirculation kan ervoor zorgen dat de voordelen van mobiliteit en kennisuitwisseling, waaronder het verhelpen van regionale verschillen in onderwijs- en opleidingsmogelijkheden, met name in regio's met lacunes bij de ontwikkeling van talent, eerlijk over de EU worden verdeeld, wat de cohesie bevordert en het risico op ontvolking en braindrain beperkt. Bevordering van een positief en inclusief gevoel van identiteit en verbondenheid op lokaal, regionaal, nationaal en EU-niveau, gebaseerd op gemeenschappelijke Europese waarden, moet worden gekoesterd en aangemoedigd, zodat burgers hun kennis kunnen verbreden en kunnen bijdragen aan de samenleving en de arbeidsmarkt;

12. de waarde van transnationale samenwerking, uitwisseling en mobiliteit, en van het delen van beste praktijken op het gebied van onderwijs en opleiding. Dergelijke praktijken bevorderen de interculturele dialoog, de Europese waarden, democratisch burgerschap en sociale cohesie, alsook wederzijds begrip door de bevordering van meertaligheid. De overdraagbaarheid van vaardigheden en de erkenning van kwalificaties⁶ zijn belangrijk om te zorgen voor effectief vrij verkeer van lerenden en om de vaardighedenkloof in Europa aan te pakken.
- Transnationale samenwerking vergroot het vermogen om nieuwe perspectieven te verwerven, ideeën te delen en langdurige institutionele relaties op te bouwen om kennis te bevorderen, de kwaliteit en relevantie van onderwijs, opleiding en onderzoek te vergroten, de banden tussen onderwijs, opleiding, onderzoek en innovatie te versterken, de inzetbaarheid en vaardigheden te verbeteren en doeltreffender gebruik te maken van digitale technologieën en open wetenschap, en draagt zo dus bij tot het welslagen van onder meer de groene transitie;
13. dat nationale onderwijs- en opleidingsecosystemen op alle niveaus de transnationale samenwerking aanzienlijk kunnen versterken. Gestructureerde transnationale samenwerking op institutioneel niveau, zoals de allianties van Europese Universiteiten, allianties voor innovatie, de kenniscentra voor beroepsopleiding, Erasmus+ Teacher Academies, het pact voor vaardigheden en kennis- en innovatiegemeenschappen, alsook hoger onderwijs, beroepsonderwijs en -opleiding en bij- en omscholing van volwassenen, kan ook het concurrentievermogen van Europa verder versterken en de dubbele transitie vergemakkelijken;

⁶ In het specifieke geval van kwalificaties van hoger onderwijs en onderwijs en opleiding op hoger secundair niveau en de resultaten van leerperioden in het buitenland is het doel te komen tot automatische wederzijdse erkenning, zoals uiteengezet in de Aanbeveling van de Raad van 26 november 2018 betreffende de bevordering van automatische wederzijdse erkenning van kwalificaties van hoger onderwijs en hoger secundair onderwijs en opleiding en de resultaten van leerperioden in het buitenland (PB C 444 van 10.12.2018, blz. 1) en de conclusies van de Raad over verdere stappen om automatische wederzijdse erkenning op het gebied van onderwijs en opleiding te bewerkstelligen (PB C 185 van 26.5.2023, blz. 44).

14. dat de totstandbrenging van de Europese Onderwijsruimte uiterlijk in 2025 nauwere transnationale samenwerking vereist om bruggen te slaan en onderwijs- en opleidingsinstellingen in staat te stellen met elkaar samen te werken, om het vrije verkeer van lerenden, afgestudeerden, wetenschappers, onderzoekers en professioneel personeel in heel Europa te vergemakkelijken om te studeren, te werken en onderzoek te verrichten, en waar passend ook synergieën met de Europese Onderzoeksruimte behoeft;
15. dat transnationale onderwijs- en opleidingsactiviteiten die voortvloeien uit strategische partnerschappen, betrekking kunnen hebben op traditionele mobiliteitsmogelijkheden voor lerenden, waarbij microcredentials en andere mogelijkheden voor een leven lang leren worden aangeboden, alsook flexibele leertrajecten voor studenten en deelname aan programma's voor gezamenlijke diploma's op verschillende campussen in heel Europa;

IN HET BESEF VAN HETGEEN VOLGT:

16. om het concurrentievermogen van Europa te waarborgen moeten zijn burgers over toekomstbestendige vaardigheden beschikken. Naast andere factoren spelen strategische partnerschappen op het gebied van onderwijs en opleiding een sleutelrol bij het in kaart brengen en aanpakken van mismatches in vaardigheden en het optimaal benutten van de groene transitie en digitalisering, door middel van gerichte initiatieven en gezamenlijke acties. Door te bepalen welke gebieden kampen met tekorten aan vaardigheden of waar groepen in kwetsbare situaties worden geconfronteerd met belemmeringen en specifieke steun nodig hebben om ten volle deel te nemen aan onderwijs, opleiding en werkgelegenheid, kunnen de inspanningen van strategische partnerschappen worden toegespitst op het verlenen van gerichte steun en middelen;
17. partnerschappen en gedeelde verbintenissen zijn een essentieel beginsel in het beheer van stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding. De doelstellingen van de samenwerking met belanghebbenden en lokale en regionale ecosystemen, die zorgen voor gezamenlijke verantwoordelijkheid, zijn met name het ontwikkelen van innovatieve praktijken, het vergroten van de aantrekkelijkheid en relevantie voor de arbeidsmarkt van beroepsonderwijs en -opleiding, het organiseren, financieren en aanbieden van werkplekleren en leerlingplaatsen, en het organiseren van de mobiliteit van lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding;
18. hoger onderwijs speelt een sleutelrol bij regionale en lokale ontwikkeling, bijvoorbeeld bij het bieden van onderwijs- en opleidingsmogelijkheden om tekorten aan en mismatches in vaardigheden te verhelpen. Door flexibel en concurrerend te zijn, over voldoende middelen te beschikken, verantwoording af te leggen en gemotiveerd academisch en niet-academisch personeel aan te trekken en te behouden, kunnen instellingen voor hoger onderwijs een drijvende kracht achter ontwikkeling worden in samenwerking met andere onderwijs- en opleidingsinstellingen en strategische partners;

19. er is behoefte aan een grotere doorstroming tussen de verschillende soorten onderwijs en opleiding, met name tussen stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding en voor hoger onderwijs, om te zorgen voor soepele overgangen voor lerenden en om een leven lang leren te bevorderen. Doorstroming tussen stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding en voor hoger onderwijs, met volledige inachtneming van de institutionele autonomie en de nationale kwalificatiekaders, stelt lerenden in staat naadloos van het ene naar de andere stelsel over te stappen zonder te worden geconfronteerd met belemmeringen, zoals een moeizame erkenning van studiepunten of elkaar overlappende studieprogramma's. Dit vergemakkelijkt de leerprogressie en stelt individuele personen in staat hun leertrajecten aan te passen aan hun evoluerende loopbaanaspiraties;
20. het is van cruciaal belang de overgang tussen algemeen onderwijs en beroepsonderwijs en -opleiding, tertiair onderwijs en volwassenenonderwijs te ondersteunen om de toegang tot onderwijs en opleiding voor kansarme groepen en groepen in kwetsbare situaties te verbeteren en leerkrachten, opleiders en professionals gedurende hun hele beroepsleven te helpen nieuwe vaardigheden en competenties te ontwikkelen en bij te blijven met de meest recente technologische ontwikkelingen en nieuwe onderwijsbenaderingen en -methoden. Microcredentials kunnen hierbij een rol spelen;
21. leren moet nieuwe maatschappelijke en economische uitdagingen helpen aanpakken en, waar passend, elementen van werkpleklernen omvatten die kunnen bijdragen tot ontwikkeling van transversale competenties en de loopbaanbegeleiding en de relevantie van onderwijs- en opleidingsstelsels voor de arbeidsmarkt kunnen verbeteren, waardoor de inzetbaarheid van afgestudeerden wordt vergroot. In plaats van een uniforme aanpak kunnen de strategische partnerschappen een toekomstgerichte aanpak hanteren en kunnen de interventies ervan worden afgestemd op de unieke omstandigheden van verschillende lerenden, bedrijfstakken of regio's;

22. door onderwijs- en opleidingstrajecten te coördineren met de maatschappelijke behoeften, de behoeften van de arbeidsmarkt en de uiteenlopende behoeften van studenten en lerenden gedurende een leven lang, met inachtneming van de autonomie van instellingen voor hoger onderwijs en de diversiteit van de nationale stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding en voor hoger onderwijs, kan de beroepsbevolking beter worden voorbereid op de uitdagingen van de toekomst. Met maatregelen op basis van een maatschappijbrede aanpak kunnen onderwijs- en opleidingsinitiatieven inspelen op specifieke behoeften binnen de gemeenschap, een specifieke bedrijfstak of de samenleving in het algemeen;
23. strategische partnerschappen kunnen een grotere impact hebben als zij middelen toeleiden naar gebieden waar die het grootste verschil kunnen maken. Door prioritaire investerings- of interventiegebieden vast te stellen, kunnen strategische partnerschappen ervoor zorgen dat de middelen efficiënt en doeltreffend worden toegewezen, zodat het effect ervan wordt gemaximaliseerd. Het is van essentieel belang te investeren in capaciteitsopbouw, met name op gebieden met minder ontwikkelde onderwijs-, opleidings- en onderzoeksinfrastructuur, en in onderwijsaanbod in verband met toekomstgerichte economische sectoren en technologieën. Strategische partnerschappen, met inbegrip van publiek-private partnerschappen, kunnen ook worden aangewend om betaalbare en adequate huisvesting voor studenten en leerlingen en groene, energie-efficiënte campussen te ontwikkelen;

VERZOEKT DE LIDSTATEN om, met inachtneming van de institutionele autonomie en de academische vrijheid, en in overeenstemming met de nationale omstandigheden:

1. strategische partnerschappen op transnationaal, nationaal, regionaal en lokaal niveau te bevorderen, teneinde de kwaliteit, aantrekkelijkheid, relevantie en inclusiviteit van alle soorten onderwijs en opleiding te verbeteren;
2. ondernemerscompetentie, creativiteit en innovatie op alle niveaus en in alle soorten onderwijs en opleiding te bevorderen, door samenwerking met start-ups en starterscentra en andere partnerschappen met het bedrijfsleven aan te moedigen, met inbegrip van sociaal en inclusief ondernemerschap, en door intergenerationele samenwerking te bevorderen;
3. de ontwikkeling en uitvoering van innovatieve, op de lerende gerichte en flexibele leertrajecten te bevorderen door middel van strategische partnerschappen, waarbij de doorstroming tussen verschillende soorten onderwijs en opleiding wordt verbeterd, met name tussen stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding en voor hoger onderwijs en volwassenenonderwijs, en de erkenning en validering van eerder (formeel, niet-formeel en informeel) leren en van de bijbehorende kwalificaties worden bevorderd;

4. het gebruik van strategische partnerschappen te bevorderen om de rol van begeleidings- en adviesdiensten te versterken, met name om de overgang van lerenden tussen verschillende onderwijs- en opleidingstrajecten en tussen onderwijs en opleiding en werk te ondersteunen, en tegelijkertijd een leven lang leren en loopbaanontwikkeling te bevorderen;
5. mogelijkheden voor werkplekleren, hoogwaardige leerlingplaatsen en andere vormen van experimenteel leren te bevorderen door middel van strategische partnerschappen met werkgevers en sociale partners;
6. de professionele ontwikkeling en mobiliteit van leerkrachten, opleiders en onderwijs- en opleidingspersoneel te ondersteunen en te erkennen, teneinde hun capaciteit te vergroten om hoogwaardige, inclusieve en innovatieve leerervaringen te bieden of te ondersteunen in strategische partnerschappen met belanghebbenden;
7. de integratie van onderwijs- en opleidingsecosystemen in lokale, regionale, grensoverschrijdende en EU-ontwikkelingsstrategieën te bevorderen, waarbij synergieën met andere beleidsterreinen zoals onderzoek, innovatie, de groene en de digitale transitie, ondernemerschap, betrokkenheid bij gemeenschappen en sociale inclusie worden bevorderd;

VERZOEKT DE EUROPESE COMMISSIE, met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel en de nationale omstandigheden, om:

1. de uitwisseling van goede praktijken en ervaringen bij het opzetten, uitvoeren en evalueren van strategische partnerschappen en transnationale samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding te bevorderen, door middel van peer-learningactiviteiten, platforms voor kennisdeling en studies waarin beste praktijken onder de aandacht worden gebracht;
2. richtsnoeren te verstrekken en financieringsmogelijkheden in kaart te brengen ter ondersteuning van de oprichting en uitvoering van strategische partnerschappen en transnationale samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding, in het kader van de programma's Erasmus+ en Horizon Europa, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en andere relevante financieringsinstrumenten van de EU, en verder synergieën te zoeken en te creëren tussen onderwijs- en opleidingsinitiatieven en andere EU-beleidsterreinen om de gezamenlijke EU-acties beter te stroomlijnen;
3. de lidstaten en onderwijs- en opleidingsinstellingen te blijven ondersteunen bij hun inspanningen om strategische partnerschappen op het gebied van onderwijs en opleiding te versterken door middel van verschillende beleidsinitiatieven en -acties, waaronder de allianties van Europese Universiteiten, de Europese Alliantie voor leerlingplaatsen en de kenniscentra voor beroepsopleiding, met het oog op het versterken van het Europees concurrentievermogen, het faciliteren van de dubbele transitie en het ondersteunen van open strategische autonomie door middel van onderwijs en opleiding;

4. steun te verlenen aan initiatieven die gericht zijn op de uitrol van bij- en omscholing in toekomstgerichte sectoren en technologieën;
 5. bestaande en geplande academies voor vaardigheden volledig in kaart te brengen, met inbegrip van details over hun format, governance, financiering en doelgroep, deze met de Raad te delen en regelmatig bij te werken;
 6. het gebruik van innovatieve pedagogische benaderingen en instrumenten verder te bevorderen door middel van strategische partnerschappen, waaronder leren waarbij de lerende centraal staat en werkplekleren, microcredentials en hoogwaardige leerlingstelsels in heel Europa.
-

Politieke achtergrond

1. Conclusies van de Europese Raad van 27 juni 2024 (doc. EUCO 15/24).
2. Conclusies van de Europese Raad van 17 en 18 april 2024 (doc. EUCO 12/24).
3. Aanbeveling van de Raad van 13 mei 2024 “Europa in beweging” – mogelijkheden voor leermobiliteit voor iedereen, PB C, C/2024/3364 van 14.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj>.
4. Resolutie van de Raad over de Europese onderwijsruimte: een blik op 2025 en daarna (PB C 185 van 26.5.2023, blz. 35).
5. Conclusies van de Raad over verdere stappen om automatische wederzijdse erkenning op het gebied van onderwijs en opleiding te bewerkstelligen (PB C 185 van 26.5.2023, blz. 44).
6. Aanbeveling van de Raad van 16 juni 2022 betreffende een Europese benadering van microcredentials voor een leven lang leren en inzetbaarheid op de arbeidsmarkt (PB C 243 van 27.6.2022, blz. 10).
7. Conclusies van de Raad over een Europese strategie om met het oog op de toekomst van Europa de positie van instellingen voor hoger onderwijs te versterken (PB C 167 van 21.4.2022, blz. 9).
8. Aanbeveling van de Raad van 5 april 2022 over bruggen bouwen voor doeltreffende Europese samenwerking in het hoger onderwijs (PB C 160 van 13.4.2022, blz. 1).
9. Resolutie van de Raad betreffende een vernieuwde Europese agenda voor volwasseneneducatie 2021-2030 (PB C 504 van 14.12.2021, blz. 9).
10. Resolutie van de Raad betreffende de governancestructuur van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding met het oog op de Europese Onderwijsruimte en verder (2021-2030) (PB C 497 van 10.12.2021, blz. 1);

11. Conclusies van de Raad over het initiatief “Europese Universiteiten” – Een brug slaan tussen hoger onderwijs, onderzoek, innovatie en samenleving: de weg effenen voor een nieuwe dimensie in het Europese hoger onderwijs (PB C 221 van 10.6.2021, blz. 14).
 12. Resolutie van de Raad betreffende een strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding met het oog op de Europese Onderwijsruimte en verder (2021-2030) (PB C 66 van 26.2.2021, blz. 1).
 13. Aanbeveling van de Raad van 24 november 2020 inzake beroepsonderwijs en - opleiding voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht (PB C 417 van 2.12.2020, blz. 1).
 14. Verklaring van Osnabrück over beroepsonderwijs en -opleiding als katalysator voor herstel en rechtvaardige transitie naar digitale en groene economieën (30 november 2020)
 15. Aanbeveling van de Raad van 26 november 2018 betreffende de bevordering van automatische wederzijdse erkenning van kwalificaties van hoger onderwijs en hoger secundair onderwijs en opleiding en de resultaten van leerperioden in het buitenland (PB C 444 van 10.12.2018, blz. 1).
 16. Aanbeveling van de Raad van 15 maart 2018 voor een Europees kader voor hoogwaardige en doeltreffende leerlingplaatsen (PB C 153 van 2.5.2018, blz. 1).
-